

Kapellet och ...

... minneslunden i det vinnande förslaget Loop.

Pris till förnyelse i Lewerentz anda

Lisa Mayr och Sunniva Wejlemark, studenter i landskapsarkitektur på SLU Ultuna, vann årets designtävling Framtidens minnesplats. Tävligen arrangeras av Tankesmedjan Movium, Sveriges Kyrkogårds- och Krematorieförbund (SKKF) och Sveriges Stenindustriförbund. TEXT **PETER WILLEBRAND** FOTO **PARVIN MAZANDARANI**

ÖSTRA KYRKOGRÅDEN I MALMÖ räknas till Sigurd Lewerentz mest personliga verk. Han arbetade kontinuerligt med platsen från 1916 till 1969 och är själv begravd på kyrkogården.

Tävlingsuppgiften var att omgestalta minneslunden och förena ursprungstanken med dagens krav på funktionalitet.

Det vinnande förslaget *Loop* är en del av Lisa Mayrs och Sunniva Wejlemarks examensarbete.

– Den stora utmaningen var att tillföra nya funktioner till en plats som har ett så starkt kulturhistoriskt värde och är så nära sammankopplad med just Lewerentz. Begravningsplatser är speciella. Det är miljöer där kulturhis-

toriska värden ska bevaras samtidigt som det ställs höga krav på att utveckla funktionerna. I många andra kulturhistoriska miljöer ligger fokus på att främst bevara, säger Lisa Mayr.

LOOP BYGGER I KORTA drag på att tillföra platsen fem nya element: minneslunden, kapellet, promenaden, askgravlunden och smyckningsväggen. Alla har en koppling till ett mentalt tillstånd och en fysisk handling där delarna överlappar varandra, från ceremoni till smyckning.

– Vi gick tillbaka till Lewerentz ursprungliga idé om att låta platsen påverka och spegla sorgprocessen. Vår

tanke var också att följa hela processen i fem steg. Det börjar med en ceremoni i kapellet intill minneslunden och man promenerar därefter vidare genom landskapet mot askgravlunden där gravsättningen sker. Smyckningsväggen blir slutligen en plats för utsmyckningar, en plats att återvända till och att minnas, säger Sunniva Wejlemark.

RUMMEN OCH PLATSERNA förenas i en cirkelrörelse, där början och slut i sorgprocessen möts. Därav namnet *Loop*.

Juryn har tagit fasta på att de nya elementen både bevarar och förnyar, och lyfter bland annat fram utomhuskapellet som en ”spännande kombination av klassicism och modernism med en enkelhet i Lewerentz anda som skulle kunna skapa många värden. Det cirkelformade rummet ger, trots sin stramhet, en rofylld atmosfär med en ängsytta mitt i kapellet.”

Kapellet och smyckningsväggen är båda uppbyggda i kalksten. Stenvalet knyter direkt an till minneslundens cirkelsystem med kalkstensplattor. Lewerentz har även använt kalksten i flera av byggnaderna på kyrkogården.

– Kalkstenen ger ett tidsdjup och en beständighet, men den skapar också en kontrast till naturens organiska former. Vi ville ta fasta på de starka uttrycken i våra tillägg, säger Lisa Mayr.

I FÖRSLAGET FÅR också det personliga avtrycket ett större utrymme.

– Smyckningsväggen är ett exempel. Den står också för en större symbolik som inte nödvändigtvis är knuten till platsen. Man ska kunna gå till den och sörja någon som kanske är begravd i en annan världsdal eller fått sin aska strödd i naturen, säger Sunniva Wejlemark.

– Samtidigt är det också viktigt att få med den mer generella ritualen i begravningsen, som till exempel promenaden är exempel på.

För Lisa Mayr och Sunniva Wejlemark har uppdraget inneburit en kontakt med en ny typ av uppdrag, och de hoppas att deras förslag kan ge uppslag till nya idéer att gå vidare med i Lewerentz anda.

– Vi hoppas i alla fall att vi sätt ett frö till hur man både kan bevara och förnya kulturarv.

◀ Lisa Mayr och Sunniva Wejlemark med sitt tävlingsbidrag *Loop*.

FAKTA

Pristagare Framtidens minnesplats – Östra kyrkogården i Malmö

Första pris: *Loop* av Lisa Mayr och Sunniva Wejlemark, studenter i landskapsarkitektur, SLU Ultuna. Pris: 10 000 kronor.

Andra pris: *Minnesro* av Cecilia Tenje Persson, student i landskapsarkitektur, SLU Alnarp. Pris: 5 000 kronor.

Tredjepris: *Lund* av Anders Svensson Rundlöf och Henrik Wangsten, studenter i landskapsarkitektur, i SLU Alnarp. Pris: 5 000 kronor.

Stenprofessor Kurt Johansson har ingått i juryn:

– Det har varit genomgående väldigt hög nivå på årets förslag, jag är imponerad. Det har också varit kul att se att så många låter materialen komma till sin rätt. Kapellet i det vinnande förslaget ger till exempel en väldigt fin atmosfär med den cirkulära öppningen i taket.

Fotnot: Tävligen vänder sig till studenter vid SLU:s program för landskapsarkitekt, trädgårdsingenjör - design och landskapsingenjör, både i Ultuna och Alnarp. ■

LÅT OSS
SKAPA
NÅGOT
HÅLLBART
TILLSAMMANS!

GRANUM
STENPRODUKTER